

In een vierkante kist wordt harspoeder gebracht en opgeblazen of -geschud, zoodat het rondstuift; het blijft dan eenigen tijd zweven. Schuift men nu de blanke etsplaat voorzichtig door een gleuf onderaan naar binnen zoodat zij op den bodem komt te liggen, dan wordt zij langzaam met een fijne laag poeder bedekt. Door matige verwarming smelten de poederdeeltjes op het

metaal vast zonder ineen te vloeien en door die fijne openingen heen kan later het zuur de plaat aantasten. Bij het afdrukken na éénmaalbijten wordt zodoende een tint verkregen, die pas bij beschouwing onder een vergrootglas uit een donker fond met witte stippen blijkt te bestaan. Dezelfde wijze van afdekken en bijten als bij de lijn-ets geschiedt ook hier, waardoor dus tinten verkregen kunnen worden van verschillende kracht. Wat wit moet

blijven wordt vóór de eerste bijting met opgeloste vernis afgedekt. De aquatint wordt veel als aanvulling bij de lijn-ets gebruikt.

In verband hiermede zou het gebruik van de roulette te noemen zijn: een rolletje met fijne stalen punten bezet. Als aanvullingsmiddel bij de gewone lijn-ets of te zamen met andere procédés wordt het in onzen tijd gebruikt. Bij het rollen over de

plaat dringen de puntjes door de vernis en er zijn dus zoowel stippelijnen van de breedte der roulette als stippeltinten mee te maken. Deze hebben echter spoedig een mechanisch aanzien. Afzonderlijk werd de roulette gebruikt onder den naam van crayon-manier als imitatie van zwart- of rood-krijt teekeningen in de 18e eeuw.

Er zijn natuurlijk tallooze manieren be-

dacht om verschillende effecten te bereiken; soms worden verschillende gecombineerd zoodat niet altijd is na te gaan, hoe iets werd verkregen. Een bekend middel is de z. g. doordruk. Dan wordt een vel schuurpapier b. v. op de gewoon gegronde plaat gelegd en het geheel even door de drukpers gehaald: door de drukking geschiedt dan op de geheele plaat wat ook de roulette doet, doch met aantrekkelijker onregelmatigheid. Het is duidelijk dat het

AFB. 8. P. DUPONT. ST. NICOLAASKERK (MET TOESTEMMING DER FIRMA E. J. VAN WISELINGH EN CO.). OVEREENSTEMMING VAN STIJL EN TECHNIK. HET TYPE VAN EEN MOOIE, SPONTANE LIJN-ETS. DE VOLGENDE AFBEELDING TOONT HET LATERE STREVEN NAAR MEER GEBONDEN SAMENSTEL, DAT CONSEQUENT DOORGEVOERD, TOT DE „GRAVURE”-TECHNIEK LEIDEN MOEST.

vele aanwenden van dergelijke technieken in één plaat steeds verder van den eigenlijken ets afvoert; men moet ze wel binnen enge grenzen houden. Zoo ook het procédé van de vernis-moux, zachte grond. De gewone etsvernis wordt dan met een hoeveelheid vet vermengd alvorens ze op de plaat wordt gebracht. Na afkoeling wordt ze dan niet hard, doch blijft eenigszins zacht. Wordt